

"Kansat kato, ei katoa mahti, jonka on
laulanut mahtaja heimonsa hengen."

Paltaniemen Hövelössä
aikaan aamun heinäkuisen
elon maljaan kiinni tarttui
käsi poian tuiretuisen.

Arvannut ei emo, taatto,
että lapsi nuorimmainen
jumalien keinuun joutuu.
Kesken loppuu matka mainen.

Tuskin pääsi päivänkukkaan
jälkeläinen Mustos-suvun,
kun jo hurme valui hukkaan,
päätti elonpäiväin luvun.

Oulussa ja Kajaanissa
kävit ensin koulutiellä,
sitten Hämeen kaupungissa.
Valkolakkiin ylsit siellä.

Opinahjoon ylimmäiseen
hakeuduit sä tiedon helmaan.
Pegasuksen selkään nousit,
tutkinto jäi kuvitelmaan.

Niukat vuodet koitti tästä,
mutta laulu kutsui luokseen.
Piitannut et Haapkylästä,
ilakoitsit hänen vuokseen.

Neiet Helmi, lida, Anja
tuli vastaan lemmen tiellä.
Keinahdellen tanssahteli
impi hämärän myös siellä.

Mutta neidot nuoren lemmen
jätti sieluun tuskat vaikeet.
Toiseen runoniekkaan kääntyi

sini-tytön tunteet haikeet.

Sitten Schoultzin katon alla
lempi puhkee jälleen kukkaan:
Neidon punaisen sä kohtaas,
mutta haaveet valuu hukkaan.

Pitkään kestänyt ei liitto
kanssa Freya-tumma-kuulan.
Kaskisavut haipui tuuleen
kanssa yhteiselön surman.

Aino, Hanna, musta rouva,
voisivatko lämmön tuoda?
Turhaan toivoit, varhaisvanha,
sulle onnea ei suoda.

Yks ol sentään rakastettu:
Sielut säveltä soi samaa
Moppe-Onervan ja Nallen;
yhdessä ei luomislamaa.

Kunnes lyönti hätärumpuun
raihnaan mesikämmenen
kutsui Mopen vuoteen ääreen.
Saapui tyttö keltainen.

Elon kankaan kultapirta
kuolonmustaa raitaa tuotti.
Sitten keinu jumalien
pysähtyi - ja loimet luotti.

Rakastajan lailla lähti
Leino onnen etsinnästä.
Vaikka monet tuskat tunsin,
sentään nautti elämästä.

Hymyn häive kasvot täytti
tuonen purren siltapuulla:
Runon sanat toteen näytti

sunnuntaina tammikuulla.

Kirjatonna, karjatonna
astui orpo rajan yli.
Riitahuhdan arkihuone
viimeinen ol mainen syli.

Hövelöstä Hietaniemeen
kulki kannelniekan retki.
Pääsi lepoon tomu mainen,
koitti jäähyväisten hetki.

Yhteiskunnan omatunto
pestiin arkun tammipuulla,
vaaratonta sanan miekkaa
ylistettiin kaikkein suulla.

Köyhä olit mammonasta,
ratki runsas runoilusta.
Laulun kannel kalpanasi
kannustit sä Pegasusta.

Untanäkeväinen olit,
tuska, kaipuu seuranasi.
Niiden hehku työsi siunas -
ehkei elinaikanasi.

Usein vailla vaalin valtaa
vieri virta elämäsi.
Synkkä oli sallimukses,
säästänyt ei sisintäsi.

Haaveissa ja unelmissa
vaelsit sä hautaan asti.
Hymyyn harsoon verhottuna
sielun tuska tiesi rasti.

Mutta runos sentään elää
läpi vuosikymmenien.
Lohduttaen säkeet helää
kautta aikain tulevien.

Selityksiä

Haapkylä = prof. Eliel Aspelin-Haapkylä, joka arvosteli nuorta kirjailijapolvea opintojen laiminlyömisestä. Leino kirjoitti Haapkylästä pakinan "Professorin ruokalepo".

Iida = Iida Pilto, Helmi = Helmi Roos

Anja = Megrijärven Anja = Anni Tiittanen

Hämärän impi = sininen neiti = Anni Swan, joka avioitui runoilija, kääntäjä Otto Mannisen kanssa.

Punainen neiti = Freya Schoultz, jonka äidin pitämässä täyshoitolassa Leino asui jonkin aikaa.

Keltainen tyttö = L. Onerva, joka avioitui v. 1918 "Luukas Lohipadon" eli Leevi Madetojan kanssa.

Aino = harpputaiteilija Aino Kajanus, Leinon toinen puoliso

Hanna = Hanna Laitinen, Leinon kolmas puoliso

Musta rouva = Aino Kallas

Nalle ja Moppe = Onervan ja Leinon toisilleen antamat lempinimet

Leinon runoutta tunteva löytää runostani useita Leinon käyttämiä termejä.